

Turbulența ciclurilor

„Fenomenologia ciclurilor economice redă peisajul lucrativ al existenței umane.”

Ciclurile economice au sens rațional și instrumental doar în măsura în care sunt reduse la o problemă de comportament formulată în termeni de avuție. În esența lor, ciclurile economice nu pot fi desprinse de evoluția fenomenului uman pe aliniamentele condiției umane: munca, lucrul, acțiunea.

Orice îndepărtare de fenomenologia randamentală alterează înțelegerea ciclurilor când determinismul lor este asociat doar unor cauze abstracte, ipostaziate de *homo economicus* (un fel de obiectualizare/normalizare a închipuirilor platoniene), iar nu și cu ceea ce dă conținut și volum componentelor condiției umane, adică motivele subiectuale, ale omului concret, la un loc cu așteptările, alegerile și proiecțiile pe care acesta le are în privința confortului.

În fapt, fenomenologia ciclurilor economice redă peisajul lucrativ al existenței umane. Ciclurile poartă consistența inițiativelor randamentale moderate de climatul uman, universul în care se manifestă comportamentele motivate de reguli, precepte, convenții, mode, contextul istoric dependent de natură și cultură.

Ciclurile ultimelor trei secole se referă la modul în care se utilizează mijloacele subzistenței pentru a produce abundență. Sinuozitatea materializării lor redă gradul de excedere a bunului-simț, linia mediană între ambiție și posibilitate dând măsura lucrului bine făcut.

Ciclul ca străpungere a posibilităților este urmat de ciclul recalibrării ambițiilor, curbarea evoluției fiind alternativ concavă și convexă raportat la mediană. În cazul ciclului dezvoltării, segmentul concav închide performanța activă, mijloacele avuției fiind conforme așteptărilor randamentale, iar segmentul convex cuprinde reșezările de creativitate care anunță inovarea mijloacelor.

Forma este asemănătoare oricăror cicluri investiționale, cu excepția ciclurilor speculative, a căror evoluție este în linie frântă brutal, tip zigzag.

Într-un fel complex, ciclicitatea este o trăsătură a condiției umane, munca, lucrul, acțiunea trasând urme sinuoase, șerpuitoare pe nisipul existenței. Natura umană este sursa sinuozității, ca reflex propagat al creșterii și descreșterii elementelor individuale componente.

Ciclurile sunt tipare de evoluție a părților, nu a ansamblului. Evoluția urmează superciclurile, care vizează scara timpului dincolo de ciclul vieții mai multor generații. În termeni globali, superciclurile configurează categorii de genul civilizație, modificări radicale ale conținuturilor muncii, lucrului și acțiunii umane.

Când se schimbă superciclul, cum se schimbă acum superciclul modernității, se înregistrează o fază de turbulență maximă, produsă de suprapunerea sfârșiturilor și începuturilor mai multor cicluri. Cumva inevitabil se creează un nod gordian în aranjamentele conviețuirii.

Împletitura specifică sfârșitului de superciclu al modernității este cea dintre cel de-al cincilea ciclu al dezvoltării și cel de-al treilea ciclu demografic, care acoperă segmentele finale ale superciclului. Ultimul ciclu al dezvoltării (Kondratieff) nu a dat, pentru zona geografică de origine a modernității, soluție tehnică problemei cu care se închide ultimul ciclu demografic (Strauss-Howe): dezechilibrul generațional.

Modelele de gestiune a valorilor se schimbă și ele, într-o încrâncenare liminară colapsului violent, modelul dependenței verticale fiind dislocat de cel al dependenței orizontale. Mișcarea de cezură acoperă sfârșitul, în fapt, al unui supraciclu, cel al adversității, a cărei manifestare este de motor al jocului cu sumă nulă între om și natură (conurența exclusivă) și nașterea altui supraciclu, cel al competiției win-win (cooperarea/conlucrarea/consensualizarea).

Turbulența este amplificată și de cicluri politice structurate de ideologiile escatologice ale amurgului postmodernist. Lideranța motivată de etosul începutului unui nou supraciclu – care presupune un alt nivel de complexitate a hominizării, specifică intrării în a doua modernitate văzută ca secvență a supraciclului cooperării – întârzie să apară.

Faza este una de exacerbare a crizialității și este receptată în plan psihologic ca apocalipsă. Tensiunea lumii este maximă, tinde să se descarce violent, mai ales că s-a instalat criza îndatorării. Strategia războiului tinde să ia locul strategiei dezvoltării. Termenul emblematic este de epuizare, fiind vorba despre sfârșitul supraciclului adversității și al superciclului primei modernități/al cuceririi naturii.

Se trage cortina peste Era Preglobală/a Adversității și mijesc zorii Erei Globale/a Consensualității. Lumea este cuprinsă deodată de durerile desfacerii și durerile facerii. Pierde și câștigă.

Marin Dinu